

POLITIEKE WOENSDAG VAN WOENSDAG 22 MEI 2024 21.00 UUR

Voorzitter: M. Gietema (D66)

Namens de raad: B. Leemhuis (GL), R. Tjepkema (PvdA), T. Rustenbiel (D66), T. van Zoelen (PvdD), M. van Os (Stadspartij), D. Brandenburg (SP), T. Havinga (VVD), O. van Schagen (S&S), P. Rebergen (CU), J. de Haan (CDA), E. Bernabela (PvhN), K. Blauw (PVV)

Namens het college: R. van Niejenhuis (wethouder)

Namens de griffie: A. Viersen

Geleide groei (binnenstad)

00:18:17

Voorzitter: Welkom allemaal bij de meningsvormende sessie over de geleide groei binnenstad. Voor ons ligt vandaag een collegebrief met daarin het strategisch kader voor de doorontwikkeling van de binnenstad. Het is een wens en bedenkingen wat betekent dat er niet direct een besluit vormingen achteraan komt. Vandaag is de kans om onderling in debat te gaan en de wens en bedenkingen mee te geven aan het college. Voor vandaag hebben zich geen sprekers gemeld en daarmee gaan we direct naar de raad. We hebben twee termijnen. Daar bent u inmiddels bekend mee. De eerste termijn is voor politieke vragen en geen technische. Daarna gaan we naar de tweede termijn, waarin u met name onderling in debat kan gaan. Ieder van u heeft vier minuten spreektijd en daar zal ik dan proberen op te handhaven. Ik kijk rond voor de eerste termijn. Wie heeft politieke vragen? Ik zie de heer Rebergen. Ik geef het woord aan de Rebergen.

00:19:24

De heer van Rebergen: Dank u wel, Voorzitter. Ik heb twee vragen. De eerste vraag: heeft het college het bericht gezien over het aantal bezoekers aan Groningen en dat die 15 procent minder zijn? Wat vindt het college daarvan? Wat kan het college doen of bijdragen om dat bezoekersaantal omhoog te krijgen? Uit onderzoek van de NOS blijkt dat het bezoekersaantal in andere steden op het niveau ligt van voor Corona. Een tweede vraag is, we leggen vanavond opnieuw de focus op de binnenstad en we horen geluiden van inwoners die vinden dat er te veel nadruk ligt op de binnenstad ten opzichte van de wijk en de wijkcentra als het gaat om investeren. Hoe kijkt het college hiernaar?

00:20:06

Voorzitter: De heer van Os van de Stadspartij 100% voor Groningen, aan u het woord.

00:20:10

De heer van Os: Dank je wel, Voorzitter. De Stadspartij streeft naar betaalbare huisvesting en gemengde woonwijken. In de binnenstad wonen nu vooral kleine jonge huishoudens, maar we willen ook andere doelgroepen meer ruimte en kansen geven, zoals gezinnen en ouderen. Een aantrekkelijke en betaalbare woonruimte is ook voor de binnenstad van belang. Mensen met een laag inkomen die verdreven worden uit de binnenstad omdat de huurprijzen te hoog worden, zou een verlies zijn voor de samenhang en diversiteit en een toename van de sociale ongelijkheid. Ziet het college met het verruimen van het gebied binnenstad ook risico's op een

toename van sociale ongelijkheid door een soort van gentrificatie en wil het college hiervoor waken? Dank je wel.

00:20:59

De heer De Haan: Het zijn goede vragen van de ChristenUnie en de Stadspartij waarbij ik me bij kan aansluiten. Ik had daarnaast nog een vraag. Er wordt aangesloten bij een hele hoop programma's. Kadernota cultuur en erfgoednota, ik vroeg me af waarom er niet voor gekozen is om met Groningse praktijken wat meer gericht op het veiligheidsaspect? Ik miste die link in het stuk.

00:21:28

Voorzitter: De heer Brandenburg van de SP.

00:21:31

De heer Brandenburg: Dank u, Voorzitter. Ik geef op voorhand maar toe dat ik gedwongen werd door de heer Koks om deze vraag hier te stellen. Dan weet u dat alvast. Ik laat mij makkelijk dwingen. U weet dat de SP bij monde de heer Koks zich vaak druk heeft gemaakt over het verdwijnen van bussen van de grote markt. Ik snap wel dat die, nu de bomen daar staan, niet terug gaan komen, maar er is ons door vorige colleges vaak toegezegd dat er een soort evaluatie zou komen van bezoekersaantallen naar de binnenstad. Wij lezen in dit stuk zaken over dat er meer [onhoorbaar] binnenstad voor iedereen. Kunnen wij daaruit concluderen dat bepaalde groepen toch door de bussen minder gebruik maken van de binnenstad en dat het college daarom zou inzetten op die binnenstad voor iedereen?

00:22:22

Voorzitter: De heer van Schagen van Student en Stad.

00:22:25

De heer van Schagen: Dank u wel, Voorzitter. Is de wethouder van mening dat er bij het participatieproces voldoende inbreng is geweest van jongeren, of zou dat in de toekomst misschien nog verbeterd kunnen worden?

00:22:38

Voorzitter: Ik kijk je nog één keer rond voor politieke vragen? De heer Rustebiel van D66.

00:22:43

De heer Rustebiel: Het document heeft geleide groei, maar je kunt groeien pas geleiden als die groeier is. Ik deel ook de zorgen van de ChristenUnie. 15 procent minder bezoekers voor de binnenstad. De binnenstadsondernemers stellen zelf een campagne voor als straks de binnenstad en de ringweg klaar zijn. Ik ben benieuwd of het college daarover in gesprek is en hoe het ernaar kijkt. Ik ben ook benieuwd over dat getal 15 procent. Hoe zit dat getal in elkaar en valt er ook wat te zeggen over de achtergrond van die afname, meer dan dat het verkeerskundig lastig is geweest. Ik ben benieuwd wat daarachter zit.

00:23:20

Voorzitter: Dan ga ik ervanuit dat alle politieke vragen gesteld zijn. Dan kijk ik naar mijn rechterkant naar het college, voor de beantwoording van de wethouder.

00:23:33

Wethouder van Niejenhuis: Dank u wel, Voorzitter. Zonder last en ruggespraak

zeggen ze dan als raad. Ik begrijp dat oud-raadsleden bij de SP nog een stevige vinger in de pap hebben. Die zijn ook lid. De bereikbaarheid van de binnenstad en bepaalde doelgroepen vraagt een aantal van u naar. Ik denk dat in zijn algemeenheid de ring Zuid meespeelt en het grote aantal projecten wat we de afgelopen tijd op de schop hebben gehad in de binnenstad. Als je een jaar geleden over de grote markt liep, was het geen hele prettige plek om te verblijven. Ik gebruik soms een kwartiertje pauze om daar zelf even rond te lopen of te zitten. Je hoorde een jaar geleden dat soort geluiden wel. Gelukkig begint dat nu weer om te draaien. Je ziet dat de hekken van de bomengroep zijn afgegaan en dat er een heel aantal straten in de omgeving klaar is. De ring Zuid is een hele grote factor geweest in het geheel en zal dat ook nog zijn totdat de ring Zuid weer opengaat. Wat we vooral zien is dat mensen uit de stad zelf wel de binnenstad weten te vinden, maar dat mensen uit de regio uit de binnenstad dat minder goed weten te vinden. Dat is ook niet zo een wonder, want we hebben met elkaar een hele succesvolle campagne gevoerd om te zeggen van kom even niet met de auto naar de stad. Het is wel zo dat wij met ondernemers afgesproken hebben dat het moment dat de stad weer open is en de Ringweg klaar is, dat we een campagne gaan voeren, kom weer naar de stad. De stad is weer open. We zijn weer een prettige plek om te verblijven en te winkelen, dus kom naar Groningen. Wij zijn met onder andere Groningen City club in gesprek over hoe we daar een campagne voor kunnen opstarten en hoe we die moeten vormgeven, welke doelgroepen we daarvoor willen benaderen en of daar acties bij horen. Mijn collega [onhoorbaar] weet daar veel meer van, maar wij zijn daarover in gesprek. Ik denk dat met name het aantal werkzaamheden in de binnenstad en aan de ring debet is aan een wat lager aantal bezoekers. Of het echt specifiek zo is, om dan toch even direct in te gaan op de vraag van de SP, dat bepaalde doelgroepen te weinig gebruik maken, dat weet ik niet zozeer. Wat we wel heel belangrijk vinden, is dat we als stad laten zien dat iedereen hier welkom is. Je hoeft geen vier euro te besteden hebben aan een cappuccino, misschien kost het nog meer hier in de binnenstad. Ik drink gewoon koffie hier op het stadhuis over het algemeen. Het hele idee is dat we rondom de kerk en de [onhoorbaar] locatie die nu volop in ontwikkeling is, maar ook de tweezijdige banken op de grote markt, die een kant kennen waar je kan zitten met je eigen drankje. Zodat we steeds laten zien, je bent hier welkom, ook zonder dikke portemonnee. Maak er alsjeblieft gebruik van, want we hebben iedereen net zo lief. Kom vooral naar de binnenstad. Dan de focus op de binnenstad. Kunnen we zeggen dat er te veel aandacht naar de binnenstad gaat? Ik moet meteen even denken aan mijn poging tot grappig zijn richting meneer de Haan van een tijd geleden, waarbij ik geloof ik 20 grote projecten opsomde buiten de binnenstad. Ik denk niet dat wij te veel focus op de binnenstad leggen. Ik denk wel dat de binnenstad een heel wezenlijk onderdeel van deze gemeente is, waar ontzettend veel mensen gebruik van maken, niet alleen mensen in onze gemeente, maar ook mensen, zoals jullie weten, uit Friesland, Drenthe, zelfs de kop van Overijssel en Flevoland. Zo zie je dat wij een stad zijn waar mensen gebruik van maken. Dat betekent dat er ontzettend veel mensen door de stad gaan, dat materialen ook slijten, dat we nieuwe ideeën en nieuwe plannen nodig hebben om die binnenstad aantrekkelijk te houden. Jullie weten dat wij ontzettend veel investeren in de Suikerzijde, de Meerstad en die grote uitleglocaties en dat we volop met de wijkvernieuwing bezig zijn. Daar gaat veel van uw aandacht en onze aandacht en ook van de middelen van deze gemeente naartoe. De heer de Haan

geeft aan: het linkje met de Groningse praktijken dat mist. Het onderzoek wat gedaan is naar ondermijning, wat ook vaak boven komt in vastgoed. Dat klopt, daar gaan we in dit stuk niet heel erg op in. We hebben geprobeerd onszelf een beetje in te kaderen. Het is een strategisch kader voor ruimtelijke ontwikkeling, dus het aspect wat u nu noemt is heel belangrijk om aandacht voor te hebben op het moment dat je de binnenstad verder ontwikkelt. Dan gaat het echt over: wie heeft welke vastgoedpositie en met welke intenties? Voor de ruimtelijk kader is het veiligheidsaspect op dit moment niet heel dominant en kijken we daar meer naar dan naar de aspecten die echt fysieke uiting hebben, zoals groen en mobiliteit. Ik weet zeker dat als dit verder wordt uitgewerkt in een planologisch kader, dat ook veiligheid daarvoor heel relevant is. Student en stad, voorzitter, vraagt nog naar participatie door jongeren. We hebben hun niet specifiek als doelgroep uitgenodigd, maar wel via de studentenverenigingen Onderwijsinstituten en dergelijke, zijn ze wel degelijk uitgenodigd. Ja, of dat nog meer zou kunnen en moeten. Ja, ik denk eigenlijk altijd, dat is altijd het antwoord op die vraag, maar we hebben een nou, dat kunt u ook lezen in het participatieverslag behoorlijk veel werk gestoken. In de participatietrajecten hebben ook veel reacties binnengekregen van mensen via de onlineomgeving weet ook niet precies altijd wie dat zijn, dat voor leeftijd, die hebben. Maar daar zullen ongetwijfeld ook jongeren tussen gezeten hebben en ik denk, voorzitter, dat ik alleen de vraag van de Stadspartij nog niet beantwoord heb, vind het een hele mooie en interessante vraag op het moment dat je inderdaad de binnenstad verruimt hè, we zeggen niet van, we gaan het nu formeel regelen dat we een grotere cirkel rond in de binnenstad trekken en daarmee op de kaart een groter gebied als binnenstad benoemen. Maar we hebben juist het idee dat we de binnenstad wat verruimen door op andere plekken, net buiten wat we nu kennen, als binnenstad bepaalde functies willen programmeren. Denk al stationsgebied waar je toch een nieuwe poort zou willen maken, kantoren, winkels, et cetera dat zie ik echt als een stukje verruimde binnenstad en dat we ook meer aandacht willen hebben voor de verbinding vanuit de binnenstad met de buitenwijken van Groningen, misschien wel de buitengebieden van Groningen, dat dat is meer in informele zin. Maar het zou natuurlijk wel heel goed kunnen dat op het moment dat daar economische functies net buiten de binnenstad een plek krijgen, dat dat ook wat druk geeft op huizenprijzen of vastgoedprijzen dus daar moet je denk ik wel heel attent op zijn, want dat zou een onbedoeld effect zijn, want je wilt juist niet bereiken dat je mensen met een lager inkomen of dat je de woningbouw producten met lagere prijs de binnenstad uitdrukt. Dat zou ik zien als een ongewenst effect.

00:30:15

Voorzitter: Dank voor de beantwoording. Volgens mijn eigen administratie zijn ook alle vragen beantwoord. Is er nog een vraag onbeantwoord?

00:30:24

De heer Rebergen: De vraag in hoeverre de wethouder het begrijpelijk vindt als inwoners denken dat we vooral de focus op de binnenstad leggen en niet op de wijk en wijkcentra's?

00:30:34

Voorzitter: Voor mijn gevoel is die beantwoord.

00:30:39

Wethouder van Niejenhuis: Ik meen daar vrij uitgebreid antwoord opgegeven te hebben, door aan te geven waar we ook aandacht voor hebben, naast de aandacht voor de binnenstad en waarom het erg belangrijk is dat we veel aandacht voor onze binnenstad hebben. Er is wijkvernieuwing en er zijn de grote uitleggebieden. Er gaat veel tijd, aandacht en geld van uw raad naar veel andere dingen dan alleen de binnenstad.

00:31:02

Voorzitter: Dank voor de beantwoording. We gaan door naar de tweede termijn. Een aantal fracties heeft al een aantal seconden gebruikt. Als u nog een halve minuut heeft, zal ik dat kort aangeven en als de tijd bereikt is ook. Ik kijk even rond wie als eerst het woord zou willen. Niet allemaal tegelijk. We hebben tot half elf. De heer Tjepkema van de PvdA aan u het woord.

00:31:31

De heer Tjepkema: Meneer de Haan, u kan niet stil blijven en mij vervolgens aankijken en zeggen natuurlijk. Er moet iemand op een gegeven moment beginnen, want anders wordt het ik zo ongemakkelijk. Al kijk ik u heel graag in uw ogen aan voor een tijdje. Bedankt, Voorzitter. De binnenstad staat ongetwijfeld ergens bovenaan in het linker rijtje van onderwerpen waar we het in deze raad over hebben en dat is meer dan terecht wat de Partij van de Arbeid betreft. Het is echt de plek waar alles en iedereen samen moet komen. Het is het kloppende hart van de stad, ook de huiskamer die het moet zijn voor iedereen. Voor de Partij van de Arbeid staat voorop dat het een plek is voor alle stadjes, voor alle studenten en de inwoners van het dorp, om elkaar te ontmoeten. Daar moeten we volop in investeren als gemeente. Het is typisch een plek waar je van alles wil. Je wilt dat je er kan wonen, je wil dat je er kan werken, in kantoren bijvoorbeeld, je wil erop je favorieten terrasjes, favoriete horecagelegenheid of bruine kroeg gaan zitten. Je hebt een plek nodig voor groen. Je wil een favoriet speciaalzaakje om de hoek. Je hebt een plek voor alles nodig en tegelijkertijd is dat best wel lastig als je twee vierkante kilometer ongeveer hebt om dat allemaal te programmeren. Ga daar maar eens aan beginnen, zou ik zeggen. Toch is dat juist wat we hier volgens mij doen met z'n allen en is het nodig om in de binnenstad al die functies een bepaalde plek te geven. Het is soms kiezen, maar heel vaak ook delen. Voorzitter, om die reden is het belangrijk om publieke regie op de ruimtelijke ontwikkeling in onze binnenstad te voeren. Daar heeft de Partij van de Arbeid voor gestaan de afgelopen jaren en dat zien we ook terug in dit kader dat die sturing gegeven wordt. Daar zijn wij ontzettend blij mee. De complimenten aan het college en een compliment ook zeker aan de stellers van dit stuk. Er zijn een aantal belangrijke punten die ik nog mee wil geven voor de toekomstige ontwikkeling van de binnenstad. Ten eerste dat de partij van arbeid vol gaat voor het herwinnen van de openbare ruimte. Er werd net al een mooi voorbeeld gegeven van rond de Akerk en hoe dat ingericht is, überhaupt het a-kwartier is mooi aangepakt. De nieuwe grote markt zien we allemaal voor onze neus verschijnen en hoe mooi dat allemaal wordt en om mensen weer een plek te bieden. Dat is ook met de diepering gebeurd. Het kattendiep is al opgeleverd. Straks kunnen mensen van dudok aan het diep genieten en wat de Partij van de Arbeid betreffen is het tijd om de blik van de diepering te verleggen naar de andere delen van de diepering waar nog zoveel te winnen valt. We kijken uit naar de verdere uitwerking en uitvoering van het

initiatiefvoorstel wat daarvoor eerder al ingediend is. Voorzitter, misschien zeg ik iets heel controversieels maar wat zou het mooi zijn als we nog een diep toe kunnen voegen in Groningen. Het zou mooi zijn als we het boterdiep weer open zouden kunnen halen. Het zou veel leefkwaliteit en ruimtelijke kwaliteit toe kunnen voegen en tegelijkertijd een slag kunnen maken in onze klimaatadoptatie. Dat is niet van de één op de andere dag gebeurd. Dat moet goed onderzocht worden. Dat realiseer ik me. De Partij van de Arbeid durft die STIP op de horizon wel te zetten. Voorzitter, dan is het ook belangrijk om te zeggen dat het een trippel locatie is. Dat betekent dat de prijzen steeds verder opgedreven worden. Je ziet dat kleine MKB of MKB'ers steeds verder de binnenstad uitgedreven worden en dat het heel moeilijk is voor MKB'ers om zich hier te vestigen. Ik heb vandaag iemand gesproken bij wie dat ook niet lukte en duidelijk aangaf dat het de horecaketens zijn die de retail prijzen opdrijven en de kleine ondernemer uit het straatbeeld doen verdwijnen. Ik ben blij met de motie die aangenomen is van de Partij van de Arbeid en andere partijen om daar iets aan te doen. Ik kijk uit naar de uitwerking daarvan en ik kijk zeker uit naar het ontwikkelbedrijf. Liever vandaag dan morgen zouden wij starten met het strategische aankopen van vastgoed om nog verder te kunnen sturen op de functies in de binnenstad. Voorzitter de Partij van de Arbeid is blij met het verleggen van de blik naar de aanloopstraten. Daar valt een wereld te winnen. Kijk naar het stukje van de Paas, wat we zeker naar de nieuwe Ebbingstraat of de Nieuwe weg. Daar zie je de middenstand verdwijnen, daar zie je gesloten plinten en soms een stukje verrommeling. Het is goed om daar wat aan te gaan doen. Dat is onze blik op de binnenstad en daar kan u een initiatief van de Partij van de Arbeid op verwachten. Tenslotte...

00:36:01

Voorzitter: Tien woorden in één zin.

00:36:03

De heer Tjepkema: ... zijn we blij met het mooie plaatje van de Papengang waar mensen van kunnen genieten. Dat zien we graag meer bij andere steegjes. Wordt vervolgd.

00:36:11

Voorzitter: Dank voor de aftrap. Dan ga ik naar de heer Rustebiel Van D66.

00:36:17

De heer Rustebiel: Dank, Voorzitter. Om geleide groei te faciliteren moet je groei hebben en vanuit het perspectief van retail is dat momenteel een uitdaging. Daar had ik het net al even over. Het zou mooi zijn als dit soort documenten weer wat stevige ambities op zouden schrijven. Ooit waren we de beste binnenstad van Nederland, werden de Folkingestraat en Zwanenstraat genoemd als beste winkelstraten van Nederland. Ik zou het mooi vinden als het college ook gewoon dat soort uitspraken samen met ondernemers weer durft te doen. Om echt even, een oud-wethouder noemde dat ooit, snakken om weer die borstklopperij te doen als Groningen, zeker nu hier heel veel publiek geld is geïnvesteerd in die binnenstad. Laten we trots zijn op wat hier gebeurd is en met ondernemers op die manier te spreken dat wij terug de beste binnenstad willen worden. Volgens mij hebben we dat in huis.

00:37:04

Voorzitter: Er zijn een aantal vragen op dit punt. Ik ga naar de heer Leemhuis van GroenLinks.

00:37:10

De heer Leemhuis: Is de heer Rustebiel niet blij dat we de één na gelukkigste stad van Europa zijn, en is dat niet belangrijker?

00:37:19

De heer Rustebiel: Ik zie dat er nog een positie te winnen valt, dus mooi om hier de allergelukkigste te willen zijn. Levensgeluk en geluk hangt samen met dichtbijheid van voorzieningen, een gevarieerd winkelaanbod en een bruisend stadscentrum. Volgens mij kunnen we elkaar de hand schudden.

00:37:35

Voorzitter: De heer van Zoelen heeft ook een vraag en daarna de heer Tjepkema. De heer van Zoelen aan u het woord.

00:37:41

De heer van Zoelen: Dank u wel. D66 zegt het goed, vanuit het perspectief van de retail is het belangrijk om te groeien en dan heb je het verhaal van: we moeten aan de van de lijstjes staan. We moeten groeien. We moeten de beste van de klas zijn, landelijk en dan moeten hier mensen komen. Er is ook een perspectief te zien wat u ook in het participatieverslag kan lezen, dat heel veel mensen zeggen: het wordt hier veel te druk. Ik ben benieuwd vanuit dat perspectief wat de heer Rustebiel zijn visie daarover is?

00:38:17

Voorzitter: De heer Rustebiel aan u het woord.

00:38:21

De heer Rustebiel: Wij vinden het niet te druk. Wij zouden liefst gewoon twee keer zoveel bezoekers hebben als nu. Het document biedt daar wel handvatten voor, want het document zegt van: laten we die binnenstad groter maken door een aantal gebieden te verbinden aan de oude historische kern. We hebben dat met de Westerhaven al gedaan en we zien als je zo'n Westerhaven op een goeie manier verbindt met de binnenstad, dan kan je meer bezoekers kwijt. Laten we absoluut veel meer bezoekers willen dan dat we nu hebben.

00:38:45

Voorzitter: De heer Tjepkema voor de laatste vragen. Dan vraag ik de heer Rustebiel om weer rustig door te gaan met de woordvoering.

00:38:50

De heer Tjepkema: Net als D66 zijn we trots op die binnenstad wat net genoemd wordt. En moet wat gebeuren, want die vastgoedprijzen blijven maar stijgen. D66 heeft het over praten met de ondernemers, wat moet ik daar onder verstaan? Wat voor concrete maatregelen moeten daaruit voortkomen?

00:39:07

De heer Rustebiel: Laten we met elkaar de ambitie uitspreken dat we weer die beste binnenstad van Nederland willen worden. Daarmee verander je de wereld niet, maar het is volgens mij wel waarmee het begint, met ambitie. Daar spreken we nu over.

00:39:18

Voorzitter: Een korte vervolgvraag van de heer Tjepkema. Daarna kan de heer Rustebiel door met de woordvoering.

00:39:24

De heer Tjepkema van de PvdA: Voorzitter, het is terecht om de ambitie helder naar te zetten. Daar kunnen we het over eens zijn en tegelijkertijd moet er ook wat veranderen. Als je ziet dat dit ontwikkelingen zijn, wat voor maatregelen moeten genomen worden?

00:39:34

De heer Rustebiel: Volgens mij moet u eerst u coalitiepartner, de Partij voor de Dieren maar achter het behang plakken. Want die zegt dat ze minder bezoekers in de binnenstad willen. Volgens mij is dat in elk geval niet de manier om de binnenstad weer vitaal te krijgen. Volgens mij is wat wij hebben gedaan met veel publiek geld, die binnenstad opknappen en de publieke ruimte opknappen, daar een goed voorbeeld van. Wat hier voorligt is een heel goed stuk. Het brengt een aantal opgaven met elkaar in verbinding: ruimte, economie, groen, leefkwaliteit en leefbaarheid. Ik denk dat het heel erg behulpzaam is in vervolg discussies, omdat we de samenhang tussen verschillende discussies wat gemist hebben.

00:40:12

Voorzitter: U heeft een vraag van de Partij voor de Dieren.

00:40:16

De heer Van Zoelen: Dank, Voorzitter, doet hier de veronderstelling dat de binnenstad niet vitaal is, want de binnenstad moet weer vitaal worden. Dan is mijn vraag aan D66: leeft een stad uit zichzelf al niet door bijvoorbeeld de woonfunctie. Is dat echt zo noodzakelijk om weer vitaal te worden? Zijn we al niet vitaal?

00:40:34

Voorzitter: De heer Rustebiel aan u het woord.

00:40:36

De heer Rustebiel: De vitaliteit staat onder druk. De titel beste winkelstraat, Zwanenstraat en de [onhoorbaar]straat gingen niet over omzet, maar die gingen over diversiteit. Iets waar u zich volgens mij ook druk om maakt. Wij moeten daaraan werken en het college doet dat gelukkig ook. Een aantal accenten die wij zouden willen plaatsen bij dit stuk, is dat vergroening ook op daken zou kunnen. Denk bijvoorbeeld aan de mediamarkt. We doen dat bij nieuwbouwplannen vaak, maar laten we in de binnenstad ook kijken of dat kan. Wij zien dat twee belangrijke potentiële looproutes missen in dit stuk, namelijk een groene loopverbinding met het zonplein om die twee economische motoren met elkaar te verbinden. Ik ben benieuwd waarom dat er niet wat prominenter in staat. Een andere is een mooie groene verbinding tussen het Noorden plantsoen en de binnenstad via de Noorderhaven. Als je daar parkeerplekken weghaalt dan heb je daar een super beleefbaar stukje haven liggen en een mooie langzame aanlooproute naar het Noordplantsoen waar het ook heel druk is. Deze had ik ook wat prominenter in het stuk verwacht. Misschien komen we daar nog met de voorstellen over. Verder denk ik dat hier een heel goed stuk ligt, waar we veel beleid mee samenvoegen en waar

we stuur kunnen zetten op de ambities die er zijn. Laten we die ambities vooral wat steviger uitspreken met elkaar. Dat is volgens mij ook een goed ding om te doen.

00:42:01

Voorzitter: Bedankt voor uw woordvoering. We gaan naar de heer van Schagen van StudentenStad.

00:42:07

De heer van Schagen: Dank u wel, Voorzitter. Wij zien heel veel goede aspecten in dit plan, bijvoorbeeld op het gebied van klimaat, het toevoegen van meer groen of meer openbare ruimte voor ontmoeting. Toch zijn er ook dingen die ons zorgen baren. In dit strategische kader wordt gesteld dat de woningmix in de binnenstad uit balans is, omdat er te veel studenten woningen zitten en dat men liever een betere spreiding zou zien van studentenwoningen over de stad. Als we technisch navragen hoe deze verspreiding er precies uit zou zien, wordt er uitsluitend verwezen naar Zernike campus. Wat ons betreft is dat niet echt een spreiding over de stad. Als je aan een ongedeelde stad wil werken, dan horen studenten in elke wijk een plekje te krijgen.

00:42:57

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer De Haan van de CDA.

00:43:01

De heer de Haan: Voorzitter, maar studentenstad die ziet toch ook wel dat er als je nu kijkt naar welke bewoners in de binnenstad wonen, dan zijn dat alleen maar studenten en eensgezinswoningen. Daar zijn dat nauwelijks senioren en gezinnen. Je ziet dat wie er in de binnenstad woont, dat dat totaal uit balans is. Als je dan op zoek moet gaan naar een plek, dan worden er straks heel veel woningen voor studenten en voor jongeren gebouwd. Dat is in principe een logisch antwoord.

00:43:25

Voorzitter: De heer van Schagen aan u het woord.

00:43:27

De heer van Schagen: Het gaat helemaal niet over dat principe, want het is een feit dat er heel veel studenten wonen in de binnenstad. Het gaat erom dat er wordt gezegd: we willen studenten graag spreiden over de stad. Dat zouden wij oké vinden. Een spreiding is niet de studenten isoleren op Zernike dus dat is niet iets wat waar we achter staan.

00:43:49

Voorzitter: Een korte vervolgvraag van de heer de Haan. Daarna kan u door met de woordvoering.

00:43:53

De heer de Haan: Voorzitter, als ik kijk naar de huidige situatie, dan zijn studenten hier ook geïsoleerd in de binnenstad. Dan zou je daar ook geen voorstander van zijn.

00:44:01

Voorzitter: De heer van Schagen aan u het woord.

00:44:03

De heer van Schagen: Wij zijn een voorstander van studenten te verspreiden over de

stad. Dat is niet studenten verwijzen naar Zernike. Wij zouden graag zien dat studenten een plek krijgen in de Suikerzijde wat misschien gaat gebeuren, in de stadshavens wat waarschijnlijk niet gaat gebeuren, in de binnenstad, de oude wijken en alle wijken daaromheen.

00:44:26

Voorzitter: De heer Brandenburg heeft een vraag op dit punt.

00:44:31

De heer Brandenburg: Voorzitter, misschien dat ik hier te lang zit. De afgelopen jaren zijn er studentencomplexen of jongerencomplexen gebouwd in de Oosterpark er zijn jongerencomplexen gebouwd en vernieuwd in Paddenpoel in Zernike. Daar komt er in Zernike nog wat bij. Dat is toch best een redelijke spreiding of wilt u dan overal specifiek voor één groep extra bouwen?

00:44:56

Voorzitter: De heer van Schagen aan u het woord.

00:44:58

De heer van Schagen: het gaat om dit plan, waar ik vraag waar die studenten die zouden verdwijnen uit de binnenstad gespreid worden, en die worden dus niet gespreid, maar verwezen naar de Zernike campus. Verder trekken wij onze twijfels bij de conclusie dat de woning mix volledig uit balans is. Wij geven toe dat het een feit is dat er heel veel studenten wonen in de binnenstad en dat er veel studenten woningen zijn. Voor jongeren is het vaak de behoefte om in het centrum van een grote stad te wonen en in een latere levensfase als ze een gezin stichten, zie je dat er meer behoefte is aan rust en ruimte, die vaak beter gevonden kan worden in schilwijken of dorpen. Deze verschillen in behoefte zorgen ervoor dat de woning mix in een binnenstad er vaak anders uit ziet dan in een schilwijk of een dorp. Ik denk dat ons punt hierin op zich wel duidelijk is. Zoals ook in het strategisch kader aangegeven is Groningen buiten een student stad, en deze studenten dragen bij aan de identiteit en levendigheid van onze stad. Laten we dat vooral niet vergeten. Verder, zoals ik aangaf in de eerste termijn, vraagt onze partij zich af of het participatietraject dat een belangrijke basis heeft gevormd voor dit strategische kader, nog beter kan. We zien veel mogelijkheden om jongeren nog beter te betrekken, aangezien er zoveel studenten wonen en dat ook hun woongebied is. Ik zou zeggen, organiseer een focusgroep met wat planologie studenten en ik kan u verzekeren dat de kwantiteit en de kwaliteit van de output hiervan u zal verbazen. Want als u nu kijkt in het participatieverslag en controle doet op het woord student, dan wordt u als student zelf niet heel gelukkig.

00:46:50

Voorzitter: U bent er doorheen. Dank voor de woordvoering. Ik kijk even naar de heer van Zoelen van de Partij voor de Dieren.

00:46:59

De heer van Zoelen: Dank, Voorzitter. Het debatje wat ik zonet met D66 had, dat is het geluid wat dominant is. We moeten een bruisende stad zijn, ondernemers staan centraal, moeten de beste zijn. We moeten de toeristen hier binnenhalen. Dat doen we hier niet alleen in Groningen. Dat doen we in Amsterdam, dat doen we in Utrecht en niet alleen hier in Nederland, maar dat gebeurt over heel Europa en dat gebeurt

niet eens alleen over heel Europa, maar het gebeurt bijna in elk welvarend land. Met als resultaat dat de meeste steden die daarop gericht zijn, één grote eenheid worden. Je ziet al dezelfde koffiëketens, de woonfunctie vertrekt uit de binnenstad en dat is zonde en dat doet juist de levendheid zeer veel nadeel aan. Daarom hoeft voor ons die groei niet centraal te staan. Het zou mooi zijn dat er eens een keer een ander geluid komt. Dat die woonfunctie komt en we kijken van: hoe krijg je echt een levendige stad door mensen daar te laten wonen?

00:48:01

Voorzitter: De heer Tjepkema, aan u het woord.

00:48:03

De heer Tjepkema van de PvdA: Voorzitter, om ergens te wonen en zeker ook om ergens fijn te wonen, is het toch essentieel dat je voorzien in de cultuur retail om de hoek hebt? Dat betekent toch dat je niet alleen maar een woonwijk wil, maar dat je juist een gemeente gebied wil.

00:48:15

Voorzitter: De heer van Zoelen.

00:48:17

De heer van Zoelen: Als we kijken wat hieraan retail en horeca in de binnenstad zit en ik vergelijk dat met Beijum en Lewenborg dan is het hier echt voornamelijk gefocust op die vrije tijdseconomie en die is niet alleen op de Groningers gericht, maar die is ook voornamelijk gericht om op mensen van buiten hier naartoe te trekken. Daarbij staat die ondernemer die daarop gericht is steeds centraal in het debat daarover. Je ziet in die sector dat er een tekort is aan personeel, er wordt gewerkt tegen minimumloon, dus je moet je afvragen of dat wel een goeie strategische investering is om daarop in te zetten.

00:48:54

Voorzitter: De heer Tjepkema, aan u het woord.

00:48:56

De heer Tjepkema van de PvdA: U noemt allerlei zaken die we terecht aan moeten pakken. Er moet aandacht zijn voor een diversiteit in het aanbod in de binnenstad. Er moet aandacht zijn voor de lonen in die sector, maar dat betekent niet dat je de hele sector weg moet saneren. Het feit dat dat centraal staat, is wat mij betreft niet omdat de ondernemer centraal staat, maar om wat die ondernemer van moois toevoegt aan Groningen, ook voor al onze inwoners.

00:49:21

De heer van Zoelen: Wat wij vinden is dat de mensen centraal moeten staan, dus niet alleen de commercie die gericht is op de vrije tijdseconomie. Als er geleefd wordt, dan zullen ondernemers zich daarna voegen en dan krijg je die kleine MKB terug en dan heb je niet die koffiëzaken. Dat is belangrijk. Wij vinden daarin ook belangrijk dat de stad verbinding zoekt met de mensen in de wijken. In het plan staat dat we naar de diepenring moeten, maar het is ook belangrijk dat de eigen Groningers weer naar de stad toe komen, want je hoort ook veel geluiden dat mensen zich hier niet meer welkom voelen en dat die koffie waar de wethouder van vier euro aan refereert er bijna niks goedkopers te krijgen is. Daarom is het

belangrijk dat we niet commerciële activiteiten hier in de stad ontwikkelen. Gelukkig hebben we het forum.

00:50:12

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Rustebiel en dan wil ik u vragen om daarna door te gaan met uw woordvoering. De heer Rustebiel aan u het woord.

00:50:20

De heer Rustebiel: Dank u wel, Voorzitter. Wat D6 betreft is sociale vooruitgang alleen mogelijk als er werkgelegenheid en een bruisende economie is. Tegelijkertijd is dit het stuk wat uw college u voorlegt om die groei, waar u kritisch bent, een beetje in goeie banen te leiden. Bent u niet tevreden over dit stuk of gaat u een voorstel doen om de groei te beperken?

00:50:38

Voorzitter: De heer van Zoelen aan u het woord.

00:50:40

De heer van Zoelen: Wij moeten nog kijken wat we gaan doen. Ik hou het pleidooi wat ik al jaren achterin hou en dat is dat wij groei niet als iets essentieels zien. Een stad is levendig op zichzelf. Ik denk dat voor die MKB en voor die kleine bedrijven, we zien dat de sleutelmaker hier weg is gejaagd door hoge huren, de kantoorwinkel... Dat zijn allemaal essentiële bedrijvigheid die je terug wilt in de plaats van een eenheidsworst van horeca. Dat is mijn pleidooi. Ik zou graag meer die aansluiting willen bij de wijken. We investeren veel in de binnenstad, maar misschien kan ook die levendigheid meer horecafuncties naar de wijken toe. Zodat er een betere balans is. Dat raakt ook met andere vlakken, zoals OV-bereikbaarheid. Het is in Groningen nog wel zo dat je soms, als je van één wijk naar de andere wijk moet, dat het bijna anderhalf uur duurt. Het gaat ook over goede busverbindingen. Het SP-pleidooi van zorg voor bussen naar de binnenstad of in ieder geval aan de rand en zorgt dat je ook binnen de stad zelf zorgt voor een goede bereikbaarheid.

00:51:44

Voorzitter: U heeft nog een vraag van de heer Tjepkema. Daarna wil ik u vragen om richting een afronding te gaan. De heer Tjepkema aan u het woord.

00:51:51

De heer Tjepkema van de PvdA: Ik ben het eens met een hele hoop wat de heer van Zoelen zegt over dat landerige bakje koffie waar we wel genoeg van hebben. Ik wil die retail terughalen en dergelijke en in de wijken investeren en dat daar ook functies komen, ben ik het helemaal mee eens. Als je het hebt over die geleide groei, hoe het stuk dan heette, bent u dan ook eens met bijvoorbeeld dat ontwikkelbedrijf dat daar een mooie sleutelrol in zou kunnen spelen om dat vastgoed weer in handen te krijgen van bijvoorbeeld MKBers.

00:52:13

Voorzitter: De heer van Zoelen aan u het woord.

00:52:14

De heer van Zoelen: Ik vind dat een mooi bruggetje want daar wou ik ook mee eindigen. Dat ontwikkelen vind ik goed en daarom was ik ook een beetje verrast van dat we [onhoorbaar] toch gaan verkopen. Ik denk dat het heel erg belangrijk is om

vastgoed in eigen handen te houden, ook voor die niet commerciële functies. Tot slot, wij zijn heel erg blij met de inzet op de vergroening, de klimaatadaptatie en het tegengaan van [onhoorbaar].

00:52:39

Voorzitter: De heer Leemhuis van GroenLinks, aan u het woord.

00:52:41

De heer Leemhuis GroenLinks: Dank u wel, Voorzitter. Er is veel goeds in dit stuk. Meer bomen, meer groen, klimaatadaptatie, ook voor de ontwikkeling van de binnenstad, betere openbare ruimte. Het college zoekt in een veranderende wereld qua retail, internet, woningmarkt, klimaatverandering, vrije tijd en veranderende wetgeving door de Omgevingswet naar een geleide groeiende binnenstad. Dat is goed. Het stuk is ook in zekere mate wat vaag en niet zo concreet, waardoor je bij het lezen ook vaak denkt: dit klinkt goed, maar het kan nog wel alle kanten op en dat maakt dat het een beetje onduidelijk blijft. Wat betekent dit concreet? Wat wordt straks wel mogelijk en wat niet en is dat wenselijk? Daarom het eerste punt: wat is de status van dit stuk? Moet ik het zien als wat vroeger een voorontwerp bestemmingsplan heet of is dit een structuurvisie? Graag daar wat meer duidelijkheid over en het proces in de toekomst. Want soms werken detailpunten wel vragen en verbazing op. Zo wordt op de kaart de plint van dit stadhuis gecategoriseerd als cultureel en leger. Als u vanavond laat dit gebouw verlaat, dan weet u dat u net een lekker ontspannen avondje cultuursnuiven achter de rug hebt. Maar los daarvan, wat gaat dit plan betekenen voor rustige woonstraten in die grotere binnenstad? Wat gaat het betekenen voor jongeren die nu een woonplek vinden in de binnenstad? Hoe zorgen we dat functies behouden blijven voor de binnenstad en daarmee de levendigheid en de levensvatbaarheid? Hoe gaan we zorgen voor meer bomen, groen en waterberging? Hoe komt er meer ruimte voor verblijven en verpozen? Wat ook verbaasde was dat we drie jaar nadat het diepering initiatief werd ingediend, terwijl de inhoud ervan naadloos past bij deze visie, lezen we in de begeleidende brief dat er straks aankomt. Het geeft een beetje het gevoel dat dat wat vergeten was, en daarnaast lijkt de brief ook te suggereren dat de uitwerking zal zijn dat die Diepering in verschillende stukjes zou worden verdeeld, terwijl de essentie van het initiatief was om een integrale visie te hebben op die hele Diepering.

00:54:39

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Rustebiel?

00:54:43

De heer Rustebiel: Mij valt op dat u als grootste coalitiepartijen wel heel veel vragen gesteld bij de stukken en ik was benieuwd naar wat u zou doen om die groei te geleiden? Wacht maar af, het komt allemaal vanzelf.

00:54:55

Voorzitter: De heer Leemhuis, aan u het woord.

00:54:56

De heer Leemhuis GroenLinks: Wat dat betreft. Het succes van Groningen en dat van de binnenstad is voor een groot deel te danken aan een jaarlange consequente inzet op de compacte stad. Het is efficiënt en duurzaam dat ook een oppervlakte van één vierkante kilometer, zoveel functies samenkomen wonen, werken, vrije tijd,

cultuur en winkelen. Door de stapeling van functies ligt Groningen voor op menig stad in de wereld die nu probeert er een vijftien minuten stad van te maken, en die hebben wij al lang. Misschien hebben we zelfs een tien minuten stad en dat moeten we koesteren en uitbreiden. In de ogen van mijn fractie staat en valt het succes met de werklocaties in de stad, gemeente, provincie, Rug, Noorderpoort... Omdat die in of bij de binnenstad zitten, hebben winkels en horeca een groot bestaansrecht en kunnen mensen lopend en fietsend naar school, werk en winkel. Die werklocaties en met name kantoren staan onder druk. Daarom denken wij dat het behoud van die functies in de binnenstad essentieel is. De neiging om naar buiten de stad te gaan om op een autolocatie je te vestigen, is voor een levende binnenstad echt een groot probleem. Het stimuleren en behoud van die werkplekken is van groot belang.

00:56:07

Voorzitter: De heer Rebergen heeft een vraag voor dat u door kan met u volgende punt. De heer Rebergen aan u het woord.

00:56:17

De heer van Rebergen: Dank u wel, Voorzitter. De heer Leemhuis geeft aan op de locaties waar je je auto neer kan zetten, daar willen, bedrijven werkplekken creëren zodat de mensen het centrum niet meer [onhoorbaar]. Vindt meneer Leemhuis dat geen logische ontwikkeling? Als je zegt van je mag het centrum niet meer in met de auto, dat dan juist aan die randen meer werkplekken gecreëerd gaan worden.

00:56:41

Voorzitter: De heer Leemhuis aan u het woord.

00:56:43

De heer Leemhuis: Ik betoog nu het tegendeel. Het zou raar zijn dat ik het nu met u eens ben. Het is niet waar. De binnenstad is niet afgesloten voor auto's dat is een vals frame. Er kunnen nog steeds meer dan genoeg mensen met de auto tot in het centrum komen als dat nodig is, maar liever hebben dat ze met de fiets komen of dat ze op een PNR parkeren.

00:57:01

Voorzitter: Een korte vervolgvraag van de heer van Rebergen en dan een vraag van de heer Tjepkema. Daarna vraag ik om te beantwoorden en door te gaan naar het einde. De heer van Rebergen aan u het woord.

00:57:10

De heer van Rebergen: Dank u wel, Voorzitter. Ik zei niet dat de binnenstad niet toegankelijk is voor auto's. Daar leek het bijna op. Ik zei dat het minder toegankelijk is voor auto's en dat we auto's stimuleren om aan de randen te parkeren en dan op andere wijze, bijvoorbeeld met het centrum in te komen. Daarom zou ik het logisch vinden dat werkgevers denken, dan gaan we die werkplekken ook daar creëren waar mensen wel met de auto kunnen komen. Ik begrijp van meneer Leemhuis dat hij dat niet logisch vindt.

00:57:41

De heer Leemhuis: Het is een beetje raar, want het is in tegenspraak met wat ik zeg voor de tweede keer. Wij moeten er juist voor streven dat die binnenstad een goeie stapeling van functies blijft, waardoor iedereen naar de binnenstad komt, waardoor het goed is voor de retail, waardoor het goed is voor wonen en werken en alles

tegelijk. Dat is het streven van de compacte stad en daar zouden we mee door moeten gaan. De krenten in de pap dat lokale ondernemerschap, die gespecialiseerde detailhandel, die kwaliteit, die vakkennis is uniek en eigenzinnig. Dat is wat je niet online kan halen, en dat is wat je hier in de stad moet kunnen halen. Daar moet extra aandacht voor zijn.

00:58:18

Voorzitter: U bent door de tijd heen. De heer Tjepkema heeft al een aantal vragen gesteld, dus vandaar dat ik het niet heb toegestaan.

00:58:24

De heer Leemhuis: Dan zal ik een andere keer iets over wonen, maatschappij, cultuur, verkeer en groen zeggen.

00:58:29

Voorzitter: Dank voor uw bijdrage.

00:58:31

De heer Leemhuis: Misschien hebben we gewoon te weinig tijd voor een goed debat.

00:58:37

Voorzitter: De heer de Haan voor woordvoering.

00:58:42

De heer de Haan: Dank u wel, Voorzitter. Het is leuk met de heer Brandenburg. Het is mooi om een keer bij een verhit coalitieoverleg te zijn vandaag, dus dat is dat is leuk. Als oppositie moeten we wat tegenover zetten. Het zal geen verrassing zijn, maar mijn partij heeft toch een iets mindere passie om elke keer maar extra geld in de binnenstad te steken als wellicht voorgaande partijen. Het. Het voelt toch een beetje als de voorjaars schoonmaak. Als je er thuis mee aan de gang gaat, dan begin je bij een kastje en op een gegeven moment, in ieder geval bij mij thuis gaat het zo, dan kan je niet meer ophouden en dan blijf je viezigheid zien en dan blijf je investeren. Wat ons betreft mag dat met meer mate.

00:59:27

Voorzitter: De heer de Haan u heeft een vraag van de heer Leemhuis.

00:59:31

De heer Leemhuis: Het is toch een beetje bizar wat het CDA hier doet. Er staat in dit stuk geen jota aan geld en wat zegt de heer de Haan? We moeten niet te veel geld investeren in de binnenstad. Is het CDA ermee eens dat hier op geen enkele manier over bedragen wordt gesproken maar dat het een visie is over de ontwikkeling van de binnenstad?

00:59:50

De heer van Rebergen: Dat ben ik helemaal met u eens, maar ik heb hier al plannen gehoord voor een nieuwe Diepering. Ik heb plannen gehoord voor een nieuwe aanleg tussen het Noorden plantsoen en de binnenstad met extra bomenrijen. Ik ben het eens maar de ambities vliegen in het rond. Ik neem de wethouder niks kwalijk, maar de ambities vliegen me wat om mijn oren. Ik had het niet opgeschreven maar ik dacht ik begin daar even mee.

01:00:18

Voorzitter: De vraag van de heer Brandenburg.

01:00:20

De heer Brandenburg: Voorzitter, mijn huis is gelukkig minder een troep dan de heer De Haan zijn huis als ik dit zo hoor.

01:00:27

De heer Brandenburg: Mijn vraag sluit een beetje aan op de vragen van de heer Leemhuis want er staat geen geld in dit stuk. Sterker nog, er staat in dit stuk best wel wat ambitie om de binnenstad toegankelijk te maken voor iedereen, zodat andere groepen, die nu niet in de binnenstad komen, hier wel kunnen verblijven, zodat we de retail kunnen ondersteunen, zodat we kunnen zorgen voor Groningse eigenheid. Dat zijn allemaal zaken die de CDA in de afgelopen jaren over de binnenstad heeft gezegd en dan begint u met zo een zure intro. Wat is dat toch met het CDA de laatste tijd.

01:00:58

Voorzitter: De heer de Haan, aan u het woord.

01:01:01

De heer de Haan: het lijkt wel Zuur links. Dit was het einde van mijn betoog, waar ik een beetje Zuur zou eindigen en positief zou beginnen. Namelijk de binnenstad is er voor heel Groningen en wij zien juist dat er de afgelopen jaren een groep is vergeten. Het zijn ook vooral jongere studenten die zich heel erg thuis voelen, die recreënd wonen in die binnenstad en de senioren die zich er wat minder in thuis voelen. Wij vinden het heel mooi dat we dat in het strategischer kader terugzien. Het CDA, heeft al eerder gezegd en wij hebben veel ouderen gesproken die zich niet meer thuis voelen in de binnenstad. Volgens mij heb ik de heer van Zoelen in iets andere bewoordingen net ook horen zeggen. We zien ook in het doorlopen participatietraject dat dit één van de meest benoemde dingen is, namelijk ouderen die aangeven dat ze er moeilijk komen en het niet toegankelijk is. We lezen in het stuk terug dat het van belang is dat ouderen, bijvoorbeeld door middel van wijkvervoer, doelgroepenvervoer de binnenstad nog goed kunnen bereiken. Wat bij ons dan wel nog een belangrijk punt blijft, is de auto. Een belangrijk vervoersmiddel voor veel oudere gezinnen en mensen vanuit de regio om onze gemeente te bezoeken. We gaan het later volgens mij over de verkeersplannen van de binnenstad hebben? Daar zijn we wel benieuwd en wellicht wat kritisch naar. Zo'n knip van de Diepenring waarin waar we ook in dit stuk al wel iets over terugzien. Wij vragen ons wel af of je dan nog steeds makkelijk met de auto in de vorm kan parkeren.

01:02:44

Voorzitter: De heer van Zoelen heeft hier een vraag over.

01:02:47

De heer de Haan: Als ik het begrijp, de CDA begon met de investeringen, wat wel wat minder kon, en toen kwam er een debatje over dat het over de strategie ging. Begrijp ik nu wel uit de woorden van CDA dat CDA ook met ons van mening is dat die groeiambitie bovenaan dat lijstje staan, dat verhaal van D66 dat die groeiambitie niet meer zo hoeft. Dat vind ik een lastige vraag. Wat mij betreft hebben we wel echt behoefte in Groningen aan een bruisende binnenstad waar veel mensen komen,

waar ondernemers tot bloei kunnen zijn, zeker lokale ondernemers. Ik moet dan toch meer de kant van kiezen dan uw kant. Dat stelt u wellicht wat teleur.

01:03:33

Voorzitter: Een korter vervolg vraag van de Partij voor de Dieren.

01:03:42

De heer van Rebergen: Ik begrijp dat het CDA in het verhaal van D66 mee wil gaan, maar dan moet u gaan investeren.

01:03:49

De heer de Haan: Voorzitter, wij willen vooral de ondernemers de ruimte geven om te kunnen investeren. Wat dat betreft, bijvoorbeeld, de reclamebelasting was wat ons betreft een ongelukkige maatregel. Ik sluit me aan bij de eerdere punten die genoemd zijn over het voorstel van de heer Bos van de GCC, maar volgens mij is de wethouder er net al op ingegaan. Ik heb net aangegeven dat we heel veel positieve punten in het strategisch kader zien. We zijn blij met het creëren van meer ontmoetingsplekken het creëren van woningen voor gezinnen, senioren... Wat nog niet echt genoemd is, maar een mooi voorbeeld is, is de samenwerking met de...

01:04:26

Voorzitter: U bent bijna door uw tijd heen en heeft een vraag van de heer van Schagen. Ik wil vragen om de heer van Schagen om een korte vraag te stellen en daarna in de wetten beantwoording tot een eind te komen.

01:04:37

De heer van Schagen: Ik vroeg me af of het CDA het met mij eens is dat een groot deel van de horeca aan de retail in de binnenstad enorm afhankelijk is van alle studenten die er wonen.

01:04:47

Voorzitter: De heer de Haan, aan u het woord.

01:04:52

De heer de Haan: Voorzitter, mijn collega naast me zegt, die hebben toch niks te besteden dus daar sluit ik me natuurlijk bij aan. Zonder gekkigheid, ik denk dat de horeca en de retail van al onze inwoners profiteren en dat er veel senioren zijn die heerlijk graag een lekker bakje koffie en voor een lekker lunchen of een advocaatje ergens hier in de binnenstad komen drinken met slagroom erbij.

01:05:16

Voorzitter: Ik wil u vragen om tot een eind te komen.

01:05:18

De heer de Haan: Ik had eerder wat gezegd over die criminaliteit. Het lijkt mij fantastisch als die wat louche kappers, nagelstudio's, massagesalons en smartshops weer gaan bloeien en in plaats van dubieuze zaken daar weer een lokale ondernemer komt.

01:05:35

Voorzitter: Dank voor uw bijdrage. Dan kijk ik rond voor woordvoering. Ik zie de heer Havinga van de VVD.

01:05:43

De heer Havinga: Dank u, Voorzitter. Het is een vrij groot stuk en ik heb een heleboel dingen langs horen komen, dus ik ga proberen een aantal dingen te noemen. Wij vinden dat er gemeentelijk beleid op ruimtelijke ordening van de binnenstad nodig is en het is logisch dat we dat maken. Echter vinden we wel dat dit beleid zich vooral zou moeten richten op het faciliteren en geleiden van maatschappelijke en marktprocessen van de binnenstad. Het huidige stuk geeft echter echt aan nadrukkelijk stevige publieke regie te willen.

01:06:17

Voorzitter: U heeft een vraag van de PvdA van de heer Tjepkema.

01:06:20

De heer Tjepkema van de PvdA: Ik begrijp dat de VVD graag faciliteert dat elke kantoorruimte elke bedrijfsruimte omgezet wordt naar een woon studio, omdat daar veel meer te verdienen valt.

01:06:29

Voorzitter: De heer Havinga aan u het woord.

01:06:33

De heer Havinga: Dat zeggen we niet. We zeggen dat we moeten faciliteren dat ondernemers hier fijn en prettig kunnen ondernemen. Ik wil hem niet noemen, maar het is inmiddels toch al gebeurd, bijvoorbeeld zo'n reclamebelasting werkt daar niet aan mee.

01:06:44

Voorzitter: U heeft een korte vervolgvraag en daarna krijgt u nog een vraag van de heer van Zoelen. De heer Tjepkema aan u het woord.

01:06:49

De heer Tjepkema van de PvdA: Wat u zegt is dat u marktinitiatieven graag ondersteunt. Dat zijn marktinitiatieven die we nu vaak zien, net als die koffiaketens die de plek van een kleine MKB, hier de kleine retail ondernemer innemen. Dit kader wil daarop sturen. Daar bent u op tegen, als ik het goed begrijp?

01:07:02

Voorzitter: De heer Havinga, aan u het woord.

01:07:05

De heer Havinga: Ik ben het niet met u eens dat de hele binnenstad overgenomen wordt door ketens. We zien nog veel lokale horecaondernemers die hier gewoon zitten en we zien er een aantal verdwijnen die onder andere verdwijnen door gemeentelijk beleid dat nu gevoerd wordt.

01:07:19

Voorzitter: De heer van Zoelen vraagt om een beknopte vraag te stellen.

01:07:23

De heer van Zoelen: We spreken hier strategisch kader en volgens de VVD moet dat dan gaan over marktprocessen dus ik ben dan benieuwd: bestaat het leven niet uit meer dan uit marktprocessen. Zou zo'n strategisch kader ook niet moeten gaan over gewoon leven. Mensen die wonen in de binnenstad en dat daar ondernemers hadden moeten aansluiten?

01:07:41

Voorzitter: De heer Havinga en na het beantwoorden kan u door met uw woordvoering.

01:07:45

De heer Havinga: Ik denk dat ik het niet goed uitgesproken heb maar er zijn maatschappelijke en marktprocessen dus dat gaat over veel meer dan dat en ook wat u zojuist aangeeft. Ik ga door, want authentieke en fijne plekken groeien vaak organisch en hoe meer top dan opgelegd wordt, hoe onpersoonlijker en geforceerder publieke ruimtes worden. We willen nadrukkelijk meegeven dat dat werkelijk bewoners en ondernemers initiatieven ten hand te nemen en niet alleen vanuit de gemeente weet wat goed voor u is bleek de binnenstad te ontwikkelen. Verder blijft het voor ons belangrijk dat de binnenstad goed bereikbaar blijft. De VVD is geen tegenstander van het goed nadenken over het autogebruik binnen de Diepering maar we maken ons wel zorgen over de auto bereikbaarheid met de nieuwe definitie van de binnenstad. De knip werd zojuist al genoemd. Alleen naast de auto maken we ons ook zorgen over de fietsbereikbaarheid van de binnenstad. Het kader spreekt vrij negatief over fietsen en de overlast die zij zouden veroorzaken. Wij roepen dan ook op om niet door te slaan in het verbannen van fietsen naar kelders. Laat het mogelijk zijn om even snel iets te halen bij een winkel. We willen toch niet in binnenstad wonen waar alleen mensen die veel tijd hebben hier naartoe kunnen? We willen namelijk een tien minuten stad blijven. Een laatste bedenking gaat over het [onhoorbaar] zij beleid, als het aankomt op optoppingen. Wees hier niet te streng in, want optoppen is een goede en snelle manier om woonplekken aan de binnenstad toe te voegen. We willen veel liever een jaar mis beleid zien, zoals in de nieuwe omgevingswet vastgelegd is. Om af te sluiten. Sla niet door in de publieke regie en maak een binnenstad met en voor de inwoners.

01:09:16

Voorzitter: Dank voor uw bijdrage. Zonet zag ik een hand van de heer Brandenburg voor woordvoering.

01:09:23

De heer Brandenburg: Dank, Voorzitter. Ik ga het kort houden. Ik heb al een hoop dingen geleerd vandaag, zoals dat het huis van de heer Haan een rotzooi is en dat ik geen dingen moet zeggen die hij dan vervolgens in debat tegen mij gaat gebruiken. Mijn fractie is een groot voorstander van een binnenstad voor iedereen. Wij constateren dat die nog lang niet altijd is. We zien dat het aandeel betaalbare huisvesting afneemt. Dat krijg je als je de markt zijn gang laat gaan, zou ik willen zeggen in de richting van de VVD, want dan gaan de grootste winsten voor en dan worden dat soort onbetaalbare plekken gebouwd. Wij vinden dat je vastgoed basis moet aanpakken in de binnenstad en gelukkig zien we dat beleid ingezet worden door dit college. Dat is goed om die ondermijning tegen te gaan, waar de heer De Haan terecht op wijst. Volgens mij zien wij de plannen die daartoe leiden met een gemeentelijk vastgoed bedrijven en stevige gemeentelijke regie op dit soort zaken. Wij zien ook dat veel ondernemers zuchten over hoge huren. Wat ons betreft staan ze er hetzelfde voor. Dat krijg je als je de markt zijn gang laat gaan. Ook daar zou stevige publieke regie op zijn plaats zijn, want mijn fractie gruwelt van een binnenstad met nutella winkels, gemberthee en alle markten met een q. Dat bent u van mij gewend en dat mijn fractie dat niet zo ziet zitten. Over de bereikbaarheid van

de binnenstad, wat meer in fysieke zin. Mijn fractie sluit daar waarin wel aan bij wat eerder is gezegd. Wij vinden dat ook voor mensen die niet kunnen vertrouwen op de benenwagen of op de fiets, er een vorm van vervoer moet blijven dat ze in de binnenstad terecht kunnen en ook voor die mensen die wellicht wat moeilijker zien, moeilijk ter been zijn en zich soms in deze binnenstad ook wel een beetje een weg moeten banen door een totale anarchie van fietsers die over pleinen heen crossen. Daar moet ook ruimtelijk over nagedacht worden. Ik ga daar een afsluit voor zetten. Voor de rest zijn wij best positief, maar u weet van mij dat als D66 positief is, dat ik mij meteen kritischer ga opstellen.

01:11:40

Voorzitter: Dan heeft u toch nog de interruptie die u graag wilde.

01:11:44

De heer de Haan: Heeft u onze lofzang op dat stuk niet gehoord en moet u dan niet alsnog uw mening bijdraaien.

01:11:51

De heer Brandenburg: Daarom heb ik ook wat kritische punten eruit gelegd in mijn woordvoering ik was namelijk van plan veel positiever te zijn, maar dat heeft u vakkundig om zeep geholpen.

01:11:59

Voorzitter: Dank voor uw bijdrage. Ik kijk naar mevrouw Bernabela Partij voor het Noorden.

01:12:06

Mevrouw Bernabela: Dank u wel, Voorzitter. Veel van wat gezegd wordt in het strategisch kader geleide groei, dat kunnen wij als partij onderschrijven. Meer groen en een leefbare binnenstad is goed voor iedereen. Echter constateren wij ook dat de binnenstad steeds meer het domein voor jongeren, zowel wat betreft toegankelijkheid van de binnenstad als qua activiteiten. Wij zouden graag zien dat kleine mini elektrische busjes terug zouden komen, die er een korte tijd waren en dat maakt misschien meteen dat mensen die wat minder mobiel zijn, ook de binnenstad kunnen bereiken.

01:12:46

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Rustebiel.

01:12:49

De heer Rustebiel: Die busjes hebben we gedaan en geëvalueerd en we hebben toegezien dat dat geen succes was. Wat maakt dat u denkt dat u dat wel een succes kan maken?

01:12:58

Voorzitter: Mevrouw Bernabela aan u het woord.

01:13:01

Voorzitter: Ik ben daar niet in gespecialiseerd, maar ik weet wel uit ervaring dat als je op zo'n busje stond te wachten, dan kwam die niet op de gebruikelijke tijd. Als zo'n ding om de 20 minuten komt en hij komt niet om de 20 minuten. Dan wordt er ook niet zoveel gebruik van gemaakt. Ik vraag alleen maar zoek een oplossing ervoor. Ook maken wij ons zorgen over de extra kosten die de ambities met zich

meebrengen voor de binnenstad. Er is enorm veel geld geïnvesteerd in de binnenstad van Groningen de afgelopen tien jaar. We dagen het college uit om de vergroening en toegankelijkheid van de binnenstad deze keer betaalbaar te houden. Het plaatsen van veel meer bomen kan enorm helpen. Waarom staat er vrijwel geen enkele boom in de Herestraat? Ik kan me nog herinneren dat toen ik jong was dat er nog bloembakken waren.

01:13:51

Voorzitter: De heer Tjepkema heeft hier een vraag over.

01:13:54

De heer Tjepkema van de PvdA: Daar ben ik het wel mee eens, maar mijn oprechte vraag is wel dat als de ambities veel geld kosten en dat wat minder mag en u vervolgens met nieuwe ambities komt, hoe dat daaraan bijdraagt? Ik ben het met u eens. Ik vind dat we ook moeten planten.

01:14:08

Voorzitter: Mevrouw Bernabela aan u het woord.

01:14:14

Mevrouw Bernabela: Een boom plaatsen hoeft niet zoveel te kosten. Ik kom daar nog op terug. In de oude Ebbingestraat staat ook geen boom, een boom op gemeentelijke grond neemt weinig ruimte in beslag of het moet inderdaad het probleem zijn van de ondergrond van het wortelstelsel. Daar zit natuurlijk wel een kostenplaatje aan. Wat dat betreft moeten wij de ondergrondse kabels en buizen veel efficiënter plaatsen om een gezonde groei van bomen mogelijk te maken. Het participatieverslag heeft veel goede aanknopingspunten voor nieuwe ideeën, maar ook nadelen, wij kunnen hiervan leren. Het vergroten van de binnenstad met andere straten of verblijfsgebieden is een interessante gedachte en kunnen wij ondersteunen. De binnenstad aantrekkelijk houden qua bereikbaarheid met de auto is een lastig punt. Veel ommelanders zijn aangewezen op de auto, omdat openbaar vervoer niet of nauwelijks mogelijk is. Hoe kunnen wij bezoekers van de binnenstad dan van dienst zijn zonder dat er een auto de binnenstad ingaat. De PNR-plekken kunnen daarbij helpen, maar of dit voldoende is, weten wij niet. Veel bezoekers willen de auto toch binnen handbereik houden en kiezen dan voor een andere bestemming. Veel potentiële bezoekers van Groningen hebben als het gevolg van de verbouwing van de ring zuid, zich afgewend van de binnenstad Groningen. Ik heb van de wethouder gehoord dat daar een leuke campagne op gaat voeren. Daar kijk ik naar uit. Kortom er ligt nog een grote uitdaging.

01:15:54

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Tjepkema.

01:15:58

De heer Tjepkema van de PvdA: Dank. Vergeet de Partij voor het Noorden voor het gemak even. De parkeergarage die Noord, Zuid, Oost en West ongeveer in de binnenstad zitten.

01:16:06

Voorzitter: Mevrouw Bernabela, aan u het woord.

01:16:10

Mevrouw Bernabela: Die zijn vrijwel onbetaalbaar volgens mij en dan gaat er ook nog eentje weg. Dat is helemaal goed, want daar wordt die stad alleen maar minder vies voor. Er zijn andere mogelijkheden, maar die zijn wel heel erg duur. Kortom er ligt nog een enorme uitdaging om de potentiële bezoekers naar de binnenstad terug te halen. Bedankt.

01:16:30

Voorzitter: Dank u voor uw bijdrage. Meneer van Os van de Stadspartij 100 procent voor Groningen.

01:16:39

De heer van Os: Dank u wel, Voorzitter. Dat wij geen voorstander zijn van verdere en verregaande stedelijke verdichting is niet nieuw. Zoals het college zelf geconstateerd, is de historische binnenstad nu al zeer dichtbebouwd. Wij staan voor het behoud van onze historische binnenstad. In de doorontwikkeling van de binnenstad zien wij zeker ook risico's. Het gaat dan over leefbaarheid financiële uitdagingen, het behouden en beschermen van de historische binnenstad, het stadsgezicht en het verbeteren en het versterken van de leefkwaliteit. Het is namelijk een beperkte ruimte die intensief wordt gebruikt. Het zorgen voor een goede mix van wonen, werk, leefbaarheid, recreatie en groen in de stadsplanning is voor ons belangrijk. Toenemende verdichting van de binnenstad leidt tot een gevoel van overbevolking verminderde woonkwaliteit weinig groen en openbare ruimtes en overbelaste infrastructuur. Voorop moet een zorgvuldige stadsplanning en het creëren van voldoende groene en open ruimte staan. Onvoldoende vergroening kan resulteren in slechte luchtkwaliteit, hittestress en beperkte klimaatbestendigheid. Stedelijke verdichting mag niet leiden tot verstikking. Omdat de beschikbare ruimte in de binnenstad voor vergroening beperkt is. Door bestaande bebouwing en infrastructuur kunnen creatieve oplossingen, zoals groene daken, verticale tuinen een multifunctioneel gebruik van ruimte, openbare parken, het versterken van nog bestaande binnentuinen met meer groen, op onze steun rekenen. Een idee dat wij bij onze partij hebben, is het gebruik nemen van de parkeergarage van het oude casino, als buurtstalling en daar de groene oase op zetten. Ook willen wij in overleg met de bewoners, een beleid voor de versterking van bestaande binnentuinen en dit beleid meenemen naar de uitbreiding van de binnenstad. Nieuwe bouwprojecten en verdichting kunnen ook botsen met de historische en culturele waarde van de binnenstad. Risico op verlies van erfgoed. Dat kan leiden tot vermindering van de historische eigenheid en de aantrekkingskracht voor bijvoorbeeld toerisme. Daarom vinden wij dat wij vast moeten houden aan strenge regelgeving en richtlijnen voor nieuwe bouwprojecten. Wij zijn van mening actieve betrokkenheid van erfgoedorganisaties en participatie van de gemeenschap in het planningsproces goed moeten worden opgenomen. Dit alles voor het behoud van onze historische binnenstad en beschermd stadsgezicht. Het zal niemand verbazen dat wij als partij het opnemen voor onze lokale ondernemer. Om de term binnenstad te laten gelden voor een groter gebied kan dit leiden tot schaalvergroting die ten koste kan gaan van kleine lokale ondernemers, meer van hetzelfde op verschillende plekken in een groter gebied kan verlies zijn voor karakteristieke winkelgebieden zoals bijvoorbeeld de Folkingestraat en de Zwanenstraat. We willen het college daarom ook vragen om

te waken voor het verlies van diversiteit en authenticiteit van de binnenstad en daardoor verminderde activiteit voor bezoekers.

01:19:32

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer van Rebergen.

01:19:37

De heer van Rebergen: Dank u wel, Voorzitter. Ik heb net ook een vraag hierover gesteld in eerste termijn aan het college. Het college gaf aan dat ze geen formeel kringetje erom gaan zetten, maar wel gaan kijken hoe we die verbindingen maken naar die randen. Geldt uw vraag nog steeds, dat u bang bent dat die kleinere ondernemers daar weggaan alleen omdat die verbinding wordt gemaakt? Zoals ik het begreep was het meer dat kringetje erom en we noemen dit binnenstad dat u daar dan bang bent voor de grotere ketens die de kleine ondernemers verdringen?

01:20:09

Voorzitter: Meneer van Os, u heeft nog een halve minuut, na de beantwoording graag door naar het einde van uw woordvoering.

01:20:16

De heer van Os: Waar wij bang voor zijn, is dat de regelgeving die nu geldt voor die kleine binnenstad, meegenomen wordt naar die grotere ring en dat daardoor die kleine ondernemer meer onder druk komt te staan. Wij willen proberen die kleine ondernemer te houden, want sinds ik in 1999 in de stad woon, hoor ik al de hele tijd de kleine ondernemers gaan weg. De hoeden winkel in de [onhoorbaar] straat vind ik typische winkels voor Groningen en daar willen wij voor waken. Niets zeggende, want nu klinkt het dat wij geen ontwikkeling willen. Wij willen wel ontwikkeling, maar niet dat het naar die grote keten gaat. Ik kom tot een afronding. Alles samengevat hebben wij als wens voor de ontwikkeling van de stad een mix van de kleinschalige historische binnenstad met een sterke hang en mengvorm naar de binnenstad als groene oase. Op basis van technische vragen maken wij ons zorgen om de regionale ontwikkeling, het ontwikkelen van gebieden en vooral de vraag naar woonruimte. Een verdere lijst met wensen en bedenkingen zullen wij het college schriftelijk toe laten komen.

01:21:27

Voorzitter: Bedankt voor uw bijdrage. We hebben nog twee woordvoeringen te gaan. De heer van Rebergen van de ChristenUnie, aan u het woord.

01:21:41

De heer van Rebergen: Bedankt, Voorzitter en college. Bedankt voor de vragen in de eerste termijn. Ik ben het met iedereen eens die zegt dat de binnenstad zich de afgelopen tijd zich positief heeft ontwikkeld en natuurlijk goed om daarmee door te gaan. In de beantwoording gaf de wethouder aan dat er afspraken zijn gemaakt met ondernemers over een campagne om de bezoekersaantallen straks weer op te krikken en dat is wat ons betreft een goed idee. We zijn positief over dit stuk. De uitgangspunten zijn belangrijke factoren om rekening mee te houden en er is veel aandacht voor ontmoetingsplekken zowel in wat we nu de binnenstad noemen als aan de randen daarvan en voor groen. Ik heb nog twee punten waarop ik wil ingaan, namelijk de toegankelijkheid en aantrekkelijkheid. Met toegankelijkheid bedoel ik niet de hinder vanwege de ring Zuid, maar meer op de binnenstad voor iedereen, ook

voor ouderen en mindervaliden. De SP gaf al aan en mensen van buiten de stad, de Partij voor het Noorden, gaf het ook al aan dat het nog toegankelijk is. Ik hoor in mijn omgeving genoeg mensen die zeggen: Ik ga wel naar Paddenpoel of naar Leek of soms zelfs naar Drachten omdat de binnenstad voor hun niet voldoende toegankelijk is.

01:22:50

De heer van Rebergen: U heeft een vraag van de heer van Zoelen en de heer Leemhuis.

01:23:00

De heer Leemhuis GroenLinks: Ik woon al mijn hele leven in deze stad en ik hoor al mijn hele leven dat we de stad gaan verliezen aan Drachten en toch is het nog steeds niet gebeurd. Dat al de mensen naar Drachten of naar Assen inkopen zouden doen. Het is nog niet gebeurd. Is het niet een klein beetje zo dat dat een soort van doemdenken is die ik echt al mijn hele leven als inwoner van deze stad hoor?

01:23:22

Voorzitter: De heer van Rebergen, aan u het woord.

01:23:25

De heer van Rebergen: Ik gaf volgens mij duidelijk aan dat dit geen denken van mij was, maar dat ik dat in mijn omgeving hoor, dat mensen dat daadwerkelijk doen en ik zie ze dat ook doen.

01:23:32

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer van Zoelen en daarna kan u door met uw woordvoering.

01:23:37

De heer van Zoelen: Niet dat ik me kan voorstellen dat iemand naar Drachten wil, maar stel je voor dat mensen toch liever naar Drachten gaan dan naar Groningen. Dan is dat toch geen enkel probleem.

01:23:46

Voorzitter: De heer van Rebergen.

01:23:51

De heer van Rebergen: Dat is geen probleem, dat moeten ze vooral doen. Wij zeggen, wij willen die mensen graag hier hebben, dan missen we daar iets.

01:23:58

Voorzitter: Een korte vervolgvraag en daarna kan u door met de woordvoering.

01:24:03

De heer van Zoelen: Precies dat is de vraag. Wij willen die mensen graag hier hebben. We zien in het participatieverslag dat mensen als je met bewoners spreekt die in de binnenstad leven, dat het steeds drukker wordt. We hebben een beleid gevoerd wat ook steeds is gericht op het aantrekken van mensen. Als u zegt u moet die 15 procent halen, dan heeft dat ook ergens die 15 procent groei gehad. Is dat het strategische beleid wat de ChristenUnie voor zich ziet? Weer die groei?

01:24:28

Voorzitter: De heer van Rebergen.

01:24:31

De heer van Rebergen: Voorzitter, wij zijn een stad in een regio en we hebben ook die stadsfunctie in de regio. We vinden het belangrijk dat we ook die mensen kunnen bieden als stad wat die regio niet heeft. Daarom willen we daar graag toegankelijk voor zijn. Het tweede punt is die aantrekkelijkheid. Hoe zorgen we ervoor dat de stad ook voor iedereen interessant blijft? Er zijn al verschillende dingen voorbijgekomen over koffietentjes et cetera. Ik denk dat daar genoeg over gezegd is. Dan kijk ik naar de ideeën die voorbij zijn gekomen. Dan hebben we wat vraagtekens bij het opgraven van het Boterdiep van de PvdA en zien we iets meer in de verbinding van het Noordenplantsoen en in het centrum van D66. Ik vind het punt van de VVD over de tien minuten parkeerplekken voor fietsen ook wel interessant. Ik ben benieuwd hoe het college daarnaar kijkt en als laatste wil ik aansluiten bij de Stadspartij dat de kleine ondernemers van grote waarde zijn en dat we ze niet met extra regels zouden moeten weggagen. Tot zover.

01:25:28

Voorzitter: Bedankt voor uw bijdrage. Dan kijk ik naar mevrouw blauw voor woordvoering.

01:25:33

Mevrouw Blauw: dank u, Voorzitter. De binnenstad moet bereikbaar zijn voor alle bevolkingsgroepen van jong tot oud, met elk vervoersmobiliteit. Ouderen en de gehandicapten hebben de auto nodig. Het strategisch kader benadrukt de noodzaak om de binnenstad toegankelijk te houden voor alle gebruikers.

01:25:48

Voorzitter: Ik ga u kort onderbreken. Wilt u de microfoon iets dichterbij u mond plaatsen?

01:26:04

Mevrouw Blauw: Het strategisch kader benadrukt de noodzaak om de binnenstad toegankelijk te houden voor alle gebruikers, inclusief ouderen en mensen met een beperking. Groningen als fietsstad gaat aan haar succes ten onder. Dat is ook al eerder genoemd. [Onhoorbaar] mijden de binnenstad omdat ze niet even snel hun fiets kunnen parkeren. Het strategisch kader erkent de problemen rond het fietsparkeren en zet in op het creëren van meer eenzijdige fietsstalling aan de randen van het kernvoetgangersgebied. Hierdoor moet het fietsparkeren beter worden georganiseerd en de overlast van foutgeparkeerde fietsen worden verminderd. Wij vinden dat kermis en de markt moet behouden blijven. Hoewel het strategisch kader inzet op vergroening en duurzame mobiliteit, wordt het behouden van bestaande functies, zoals markten benadrukt. Er wordt niet specifiek ingegaan op de kermis, maar het algemene beleid leidt compatibel met het behouden van traditionele evenementen en marktplaatsen. Ons standpunt over de zero missie zone is duidelijk. Daar ga ik het verder ook niet over hebben. De binnenstad moet ook betaalbaar blijven voor de kleine winkeliers en horecaondernemers. Hier zijn we het een keer eens met de SP. Bijvoorbeeld, de Schoenmaker aan de vismarkt die 6000 euro betaalde aan een grote vastgoedbeheerder dankzij een wurgcontract. Waar de gemeente niks kon doen, maar dankzij de interventie van de PVV een goede afkoop deal heeft gekregen. De PVV pleit voor onderzoek en een gemeentelijk meldpunt

voor winkeliers en horecaondernemers om inzichtelijk te krijgen welke bedragen worden betaald aan huur.

01:27:36

Voorzitter: U heeft een vraag van de SP van de heer Brandenburg.

01:27:39

De heer Brandenburg: Hoor ik goed dat de PVV het eens is met de SP, want dan zou dat betekenen dat de PVV eindelijk ook vindt dat we op moeten houden met al die ondernemers daar maar woekerprijzen te laten vragen. Als je een vastgoed stukje bedrijf hebt. U vindt ook dat de gemeente die desnoods moet onteigenen met gemeentelijke vastgoed bedrijven en zorgen dat wij gaan over de huurprijs voor ondernemers. U heeft eindelijk het licht gezien.

01:28:07

Voorzitter: Mevrouw Blauw, aan u het woord.

01:28:09

Mevrouw Blauw: U kan ook weer meteen doorslaan en die neiging naar dwang zijn wij tegen. Het verschil tussen woningbouw en vastgoed voor ondernemers en winkeliers, waarmee de stad betaalbaar houdt voor kleine winkeliers en horecaondernemers. Daar zit wat ons betreft wel een verschil in en dat heeft met ondermijning te maken. Zelf heb ik met een vastgoedeigenaar die in de quote staat en dat gaat over de schoenmaker aan de vismarkt. Ik heb een aantal telefoontjes gepleegd. Dat waren soms geen prettige telefoontjes. Het is geen ondermijning maar dat kan gewoon niet en daar zit voor ons wel het verschil. Dat moet u als muziek in de oren klinken.

01:29:07

Voorzitter: Een vervolgvraag van de heer Brandenburg.

01:29:09

De heer Brandenburg: Dan vraag ik me toch af hoe de PVV dat wel voor elkaar krijgt. Dat u zegt, we moeten niet met zo'n vastgoedbedrijf dat doen, maar hoe hoe dan wel? Het is leuk dat u telefoneert, maar hoe krijg je dan die huren omlaag?

01:29:21

Voorzitter: Mevrouw blauw, aan u het woord.

01:29:23

Mevrouw Blauw: Waar ik nu een vraag over wil stellen. Heeft het kader zicht op het creëren van diverse, levendige binnenstad, waarbij ruimte wordt gehouden aan verschillende type ondernemingen. Er is een specifieke focus op behouden van toegankelijkheid en betaalbaarheid van de binnenstad voor kleine winkeliers en horecaondernemers door het stimuleren van een gevarieerde mix van functies en voorzieningen. Dat is een vraag van het college en ik kan daar geen goed antwoord op geven, want het was een enorm complex verhaal waar wij mee te maken kregen. We hebben echt heel veel gesprekken gevoerd en we hebben vragen gesteld aan het college en de gemeente kon niks doen. De vraag van ons aan het college op dit vlak is dan ook: hoe willen we dat bereiken? Dat er niet van die enorme prijzen worden betaald om de binnenstad toegankelijk te houden voor ondernemers?

01:30:15

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer van Zoelen.

01:30:18

De heer van Zoelen: Wat er uiteindelijk gebeurd is, is dat het wurgcontract van die ondernemer is overgenomen door een andere ondernemer. De heer Brandenburg heeft het ook gevraagd. Is het dan ook niet beter als u die vraag aan de wethouder stelt, dat we iets moeten doen met dat vastgoed, dat daar niet mensen worden voor uitgebuit en dat we het probleem niet verleggen.

01:30:39

Voorzitter: Voor beantwoording mevrouw Blauw, en dan vraag ik u ook om tot een eind te komen.

01:30:42

Mevrouw Blauw: Ik ben het daar helemaal mee eens. Alleen dit specifieke geval had nog een hele andere trieste kwestie waarbij wij hebben ingegrepen waarbij iemand gewoon letterlijk zou omvallen en naar zijn roots zou vertrekken met zijn gezin en eraan een depressie aan onderdoor ging. Dat was een hele trieste kwestie. Hij is overigens verdergegaan in Helpman. Dit verhaal had wel meer kanten, maar ik ben het met u eens en die vraag heb ik ook gesteld, aan wie kan u dit wel kwijt? Ik ben het daarmee eens en het is een complexe kwestie en de vraag is aan het college. Ik wil nog even een vraag stellen.

01:31:25

Voorzitter: U heeft geen tijd meer dus ik wil vragen om tot een slotzin te komen.

01:31:32

Mevrouw Blauw: Wat gaat er gebeuren rondom het oude casino, de plannen voor het oude Casino, een onderdeel van brede herontwikkeling van de binnenstad? Wij willen graag dat de parkeergarage gebruikt moet blijven en gedeeltelijk voor woningbouw gebruikt gaan worden. Een grasveld op een a-locatie lijkt ons geldvernietiging.

01:31:57

Voorzitter: Dank voor uw bijdrage. Ik wil u allen vragen het laatste kwartier van deze avond nog een beetje plenair te houden, want de akoestiek is hier echt vreselijk. Ik geef het woord aan de wethouder om kort te reageren op het debat en u heeft ongeveer tien minuten daarvoor.

01:32:15

Wethouder van Niejenhuis: Dank u wel, Voorzitter. Ik zal mijn best doen om mijn reactie enigszins compact te houden. Voorzitter, er zijn door de raadsfracties een groot aantal vragen gesteld over waar we naartoe moeten met de binnenstad? Er zijn wat zaken meegegeven die men echt niet of juist wel wil. Ik denk dat dat precies is wat we met dit instrument, zo noem ik dit strategisch kader maar, willen gaan beantwoorden. Een heel groot deel van de vragen die u heeft gesteld, zal ik straks proberen een richting van een antwoord op te geven. Heel veel van die vragen zullen juist moeten worden beantwoord in de toekomst, op basis van dit strategisch kader waarin we drie ruimtelijke niveaus kiezen, drie perspectieven en dat leidt tot die negen speerpunten die u in het stuk heeft gezien, ook in die mooie matrix op pagina 39. Als je dan vraagt: hoe het met de ontwikkelingen van de rustige woonstraten

gaat. Dat zijn keuzes die wij met elkaar moeten maken de komende jaren, om maar een voorbeeld te noemen en daar is dit echt een heel helpend stuk bij, tussen uitvoering en niveau van visie. Ik ben blij om te horen dat een groot deel van u hier positief op reageert en ook de goede kanten hiervan ziet. Eén van de eerste vragen die gesteld is geeft nog een keer betrekking op groei, waar we het in de eerste termijn ook al even over hadden. We zien nu een kleine afname van groei, maar als je op lange termijn kijkt naar de binnenstad van Groningen, zie je dat er sprake is van groei. Dat hoeft niet vervelend te zijn, dat zou het perspectief van de Partij voor de Dieren kunnen zijn. Het kan zelfs prettig zijn, maar het vraagt om geleiding en dat is precies wat we hiermee willen. Groei kan op de voorwaarden die wij met mekaar als stadsbestuur stellen. Daar geef ik hiermee een aanzet. Ik maak me niet zoveel zorgen over dat mensen zo ontevreden zijn over de binnenstad dat ze allemaal naar Assen of Drachten gaan. Als mensen dat zouden willen, dan is dat geen enkel probleem. Ik ben er echt van overtuigd, zeg ik met veel trots en zelfovertuiging dat we hier een bijzondere binnenstad hebben, die mensen altijd weer zullen bezoeken. Daar maken ik me niet veel zorgen over. Dat is ook in de wetenschap dat we hier continu keihard aan werken om deze stad aantrekkelijk te houden. D66 geeft een aantal dingen mee. U zegt: zou verbinding Noorderhaven Noorderplantsoen niet interessanter zijn. Dat vind ik een leuke suggestie. Volgens mij is dit eentje die we heel goed mee zouden kunnen nemen in het kader voor de Diepering waar ik zo meteen nog even wat verder op terug kom. U geeft aan een looproute Zonplein binnenstad. Daar zijn wij naar aan het kijken. We zien veel doel bezoeken, auto bezoek uit de regio, richting [onhoorbaar]plein. We zien ook combinatie bezoek op mensen die vanuit zo een plein de binnenstad bezoeken. Het is interessant en u heeft het misschien ook in plannen voor mobiliteit gezien dat er ook een reservering staat voor nog een extra brug tussen Oosterhaven en Winschoterdiep. Oosterhaven ontwikkelen en op die manier die as creëren dus Zonplein binnenstad en ook verder richting stad s avonds in Meerstad. Dat heeft zeker onze aandacht en daar zullen wij ook verder in het jaar op terugkomen. PvdA heeft de suggestie voor het openmaken van Boterdiep. Dat vind ik wel een leuke suggestie en tegelijkertijd denk ik ook dat we nog wel een aantal dingen op ons bord hebben liggen. Hij zou niet de eerste prioriteit van dit college worden. Eerst maar eens stappen maken richting het kader van de Diepering, maar wie weet is het iets wat op lange termijn wel past in onze filosofie van het verbinding maken tussen binnenstad naar andere delen van de stad en misschien wel de delen buiten de stad, het opwaarderen van Boterdiep zou daarin kunnen passen. StudentenStad heeft zorgen over de huisvesting voor studenten in de binnenstad. U zegt ook bij participatie, control F op studenten levert niet veel op. Ik zou willen zeggen: was participatie maar zo makkelijk als control F in een spreekwoordelijk als je op control F drukt in de binnenstad vind je heel veel studenten. Ik denk dat een aantal partijen het hier ook wel geformuleerd hebben. Dit bestuur wil zorgen dat de binnenstad divers en aantrekkelijk is en daar hoort een heel gemengd woon bestand bij wat voor heel veel doelgroepen aantrekkelijk moet zijn. In sommige delen van de binnenstad zien we nu eenmaal heel veel studenten, soms wel een beetje te veel afhankelijk van wie je het vraagt. Ons idee is niet dat we actief studenten buiten de binnenstad moeten brengen, maar wel dat we studenten zouden moeten kunnen verleiden om op andere plekken gewoon een aantrekkelijk aanbod voor ze te maken, zodat het lukt om diversiteit toe te voegen.

01:37:19

Voorzitter: Een korte vraag van de heer Leemhuis.

01:37:22

De heer Leemhuis GroenLinks: Ik heb daar nog wel een aanvullende vraag over. De fractie van GroenLinks is zeker niet tegen om het bieden van meer diversiteit voor wonen in de binnenstad. De binnenstad zit niet in een vacuüm inderdaad, de andere wijken in de stad, daar is ook niet meteen morgen meer plek voor jongeren. Als je kijkt naar de bevolkingsopbouw van de binnenstad en huishouders verdeling van de binnenstad, is die niet eens zoveel schever dan van de hele gemeente. Als je kijkt dat in de hele gemeente 66 procent alleenstaand of samenwonend niet onafhankelijk is? Ja, dat is de vraag.

01:38:05

De Wethouder: We hebben het nu over de binnenstad, dus ik zou toch een reactie richting StudentenStad en ook richting een aantal andere partijen. Het CDA vraagt naar: hoe maak je die binnenstad aantrekkelijker voor ouderen? Ik denk echt dat het zaak is om een ander woonprogramma toe te voegen dan we nu doen en dat proberen we ook op allerlei andere plekken in de stad. Als we kijken naar de stadsvernieuwing, maar dat proberen we ook in nieuwe uitleglocaties een divers woonprogramma te maken. Ik was zojuist voor een bij een inloopbijeenkomst over de [onhoorbaar] drie. Daar zie je veel verschillende doelgroepen die blij zijn dat er ook voor hun behoefte wordt gebouwd. Dat proberen we ook in de binnenstad in de bestaande stad te doen.

01:38:39

Voorzitter: Je bent halverwege de tijd.

01:38:43

Wethouder van Niejenhuis: Dank u wel. Toch nog even terugkomend op de Partij voor de Dieren. Het gaat niet alleen om groei. Dat is niet onze primaire doelstelling. We willen de groei. Als die er is in economische activiteit of maatschappelijk activiteit of wonen, willen we gewoon goed geleiden. Ook niet commerciële activiteiten vinden we belangrijk. Dat heb ik zoiets over gezegd in de eerste termijn. We willen ook voor de zomer en dat zeg ik ook nog even richting PvdA. We komen met de update over het ontwikkelbedrijf dat maatschappelijke activiteiten een betaalbare plek zou willen geven. Misschien helpt het verruimen van de binnenstad ook nog wel iets om drukte te verminderen. Dat is een aspect dat richting CDA, wat ontzettend belangrijk is, met name ook voor ouderen. Ik herken wel het verhaal van ouderen die zeggen: ik voel me niet altijd op mijn gemak in de binnenstad, dus we willen investeren in de woonprogrammering. Zodat mensen niet alleen vanuit de andere delen van de stad hiernaartoe komen, maar ook gewoon hier kunnen wonen. We willen ook kijken naar rustige looproutes tussen rustpunten en verkoeling zodat je ook ergens kan lopen zonder dat je continu op je [onhoorbaar] moet zijn omdat er een wethouder op een speedpedelec langs komt. VVD, ruimte voor ondernemen, niet alleen ketens, niet te streng zijn voor fietsen, volgens mij zijn we dat niet. Als u nu even de fiets neerzet en de winkel ingaat is die echt niet direct weg. Dat kan echt wel. Volgens mij is er nog een mogelijkheid, zeg ik ook richting ChristenUnie om iets met een sticker te doen als je niet helemaal goed ter been bent en dan wordt er nog even een uitzondering gemaakt. Een paar minuten is geen probleem. De VVD zegt optoppen, ga van nee

naar ja, mits. Dat is specifiek in de binnenstad wel een beetje problematisch. Dat is de intentie van de omgevingswet en hoe we graag werken als gemeente Groningen. Tegelijkertijd zie je de binnenstad zoveel cultuurhistorisch erfgoed dat dat wel lastig is en dat je die kwaliteiten van de stad wil bewaken, die juist heel erg bijdragen aan de waardering van onze binnenstad, dat je daar toch wat terughoudend in moet zijn. Zoals ze ook in dit stuk zeggen, de transfer development ride, mag wel iets hoger, maar daar willen we op de begane grond behoeven maatschappelijk nut iets voor terug. Water, groen, dat is volgens mij een heel goed gesprek om met elkaar te voeren. Daar staan we voor open. De Partij voor het Noorden, nog even over de toegankelijkheid waar ik zojuist al iets over gezegd heb. We hebben daar echt goeie gesprekken over met de werkgroep toegankelijkheid, ook deze week nog. Die hebben best wat complimenten uitgedeeld over hoeveel beter het is geworden, maar dat heeft onze aandacht. Het oplossen met elektrische voertuigen of iets dergelijk. Dat zie ik niet zo één, twee, drie voor me, maar collega die over mobiliteit gaat, meneer Broeksma die gaat ook nog terugkomen op specifieke mobiliteit in relatie van de binnenstad. Daar komen we later dit jaar ook nog een keer over te spreken. Groen in de herestraat, de Herenstraat zullen een keer gaan aanpakken. Heel specifiek kijken we naar locatie C en A, zoals u weet en als we de C en A herontwikkelen zullen we ons best doen om de kop van de herestraat te vergroenen. Dit stuk ziet toe op dit niet alleen in de openbare ruimte aanpakken, maar juist het gesprek voeren met partijen in de binnenstad over, kunnen we ook iets doen op de binnenterreinen en de privéterreinen. Want alleen in de openbare ruimte, daar redden het simpelweg niet mee. De woordvoering van Stadspartij, volgende keer ga ik u vragen om een voorwoord te schrijven, dacht ik aan het begin van uw woordvoering maar ik vond wat verderop in de woordvoering toch een tikkeltje conservatief, iets meer ontwikkeling, iets meer inspiratie en ook wat durven, dat willen wij ook graag. Voor een voormalige casino locatie of een politiebureau of een markt die deze keer herontwikkeld moet worden. Dat zijn wel locaties, Haddingestraat parkeergarage, waar we niet alleen maar vanuit behoud willen denken, maar juist ook denken, daar kan je misschien wel iets bijzonders toevoegen. Dan mag je wel een keer wat durven binnen de kaders die we hier geven uiteraard. Uw pleidooi voor zorgvuldige stadsplanning niet alleen opschalen, oog houden voor diversiteit, wonen in ondernemen, dat spreekt ons zeer aan. Voorzitter, ik ben er bijna door. De PVV, kermis en markt behouden, daar hoeven we geen discussie over te hebben. Daar zijn we het helemaal over eens. Een meldpunt van hoge huren vraagt. Is dat een oplossing vraagt u? We kunnen als gemeente niet zoveel. We zijn het wel eens. Tegelijkertijd zou je willen dat de Rijksoverheid een puntensysteem voor commerciële ruimtes introduceert zoals we dat ook gewend zijn bij de verhuur van woningen. We kunnen dat als gemeente niet zo eenvoudig reguleren. Wat we wel zouden kunnen, is een alternatief bieden, door een publiek ontwikkelbedrijf. We vinden deze functie heel belangrijk. We vragen hier niet per se marktconform huur, maar proberen dat een beetje te reguleren. Dat hebben we niet in de greep als het eigendom niet van bij ons ligt. En dan scroll ik nog even naar boven, want ik heb nog wel een paar antwoorden richting GroenLinks. U zegt nog: wat wordt de status van dit stuk? Ik denk dat dit een gebiedsprogramma zou kunnen worden, dat je onder onze totale omgevingsvisie die we maken voor de hele gemeente Groningen, waar we eigenlijk net mee begonnen zijn, verderop in het proces een aantal gebiedsgerichte uitwerkingen zullen maken, en ik denk dat dit hier een voorbeeld van

zou kunnen zijn. Tegelijkertijd kijk ik ook hoe zich dat ontwikkelt in de landen, want iedereen is nog een beetje zoekend naar hoe dit zou kunnen werken. Ik denk dat het zo zou kunnen werken. Een Diepering voorstel, willen we echt mee komen. We willen niet dat hapsnap doen, dat was ook niet wat u zei, maar misschien een klein beetje suggereerde. Wij willen wel met een integraal voorstel komen, maar het was ook een initiatief van de raad zonder dekking, waar we als college een beetje mee worstelen, want we weten dat we heel wat lostrekken als we hier een plan voor gaan maken. We willen met een integraal idee komen, zoveel knelpunten analyse, oplossingsrichtingen. Dan zouden we ons kunnen voorstellen dat je het wat gebiedsgericht bekijkt sommige delen van de Diepenring vraagt iets anders dan andere delen, en dat je het ook gefaseerd zou kunnen uitvoeren. Werklocaties in de binnenstad is superbelangrijk en dat is het college helemaal met u eens. Kijk naar het groot handelshuis en de rug en waar we echt hele goeie gesprekken mee aan het voeren zijn op dit moment, om de uitspraken die zij doen van wij willen echt in de binnenstad blijven om dat waar te maken. Daar is geen enkele discussie over. We hebben nu hele goeie gesprekken over het harmoniecomplex over healthy aging campus. Daar gaan echt mooie dingen van maken. Omdat die grote werklocaties iets toevoegen aan onze binnenstad. Volgen mij heb ik de meeste dingen gehad, Voorzitter.

01:45:34

Voorzitter: Ik denk dat het een goede reactie was op het debat. Ik zie een vraag ontstaan. Het is wel tijd en de bedoeling is ook niet om in debat te gaan. Ik wil u beperken om allemaal heel kort achter elkaar een vraag te stellen.

01:45:51

De heer de Haan: Het ging concreet om wat de wethouder zei over de Diepering. Het was misschien niet helemaal wat ik zei, maar het is wel zo. Het diepering voorstel was in eerste instantie niet een voorstel waar een zak geld tegenaan moest maar was een voorstel voor een ontwikkelvisie en dit stuk is ook een ontwikkelvisie. Daarom was het wat verbazend dat dat dan later komt, terwijl dat zo goed hetzelfde is.

01:46:14

Voorzitter: De heer van Rebergen.

01:46:18

De heer van Rebergen: Dank u wel. Natuurlijk mogen mensen naar Drachten of Leek gaan als ze dat graag willen, maar het heeft wel een reden en die reden ligt erin dat of onbekendheid of minder toegankelijkheid vanuit de regio, van de binnenstad. Ik zou willen vragen om in die campagne van toegankelijkheid dat mee te nemen. Waar kan je goed de auto parkeren en makkelijk in de binnenstad komen, want dat is niet voor iedereen even duidelijk.

01:46:42

Voorzitter: Ik zag nog één hand. Mevrouw Bernabela, aan u het woord.

01:46:45

Mevrouw Bernabela: Bedankt, de wethouder had het al over vergroening gehad in de Herenstraat, maar ik vroeg specifiek om een boom in de Herenstraat of in de

Ebbingestraat waarom dat er niet is en waarom dat niet is meegenomen. Een hele korte reactie van de wethouder. Daarna gaan we afronden.

01:47:02

Voorzitter: Als je kijkt naar één van die negen speerpunten, de groene binnenstad, dan zie je dat soort zaken juist wel. Op dit moment zijn er een aantal straten die heel weinig groen kennen, en daarvan zeggen we als je daar aan de slag gaat, echt in terug moeten komen. We kijken heel specifiek naar de Oosterstraat en de Gelkingestraat waar we nu een plan voor maken. Hoe kunnen we daar meer groen aan toevoegen? U noemde die ondergrond van kabels en leidingen. Die is wat ingewikkeld. Je zou grootschalig moeten ingrijpen en alle kabels en leiding aan één kant van de straat moeten leggen. We zoeken naar waar we dat goed kunnen doen?

01:47:37

Voorzitter: Ik ga jullie heel even onderbreken, dat we niet nu de techniek helemaal induiken. Volgens mij zijn daarmee alle vragen beantwoord. Dan dank ik de heer Van Niejenhuis voor de inbreng, de aanwezige fracties, de mensen op de tribune en de kijkers thuis. Het is een wens en bedenkingenstuk in principe gaat het niet door naar de raad, dus ik ga ervanuit dat het daarmee afgerond is. Is er iemand die nog een vraag heeft over vervolg? Nee, dan wens ik u allemaal een fijne avond.